

Tas Latweeschu draugs.

1838. 11 August.

32^{tra} lappa.

J a u n a s i n n a.

No Widsemmes. Jsgahjuschâ seemâ gaddijahs, ka kabhâ kroggâ, ne tash no Willindes, zaur meitu, kas ar deggoschju skallu gahjusi us behniu, gribbedama linnus nest semmê, ugguns isprukke. Pults lauschu sakrebje glahbt, un faut gan ugguni wairs ne warreja dseht, tomehr dauds leetas wehl laimigi isnesse ahra, bet weenu paschu lahdi, ko krogdsineeks ar dselles fkrühwehm pee grihdas bij peefkrühwejis, ahtrumâ ne warreja dabbusht wakâ. — Pats krogdsineeks, pawezs wihrs, muischâ dauds gaddus bijis par usraugu, un sew labbu teesu naudas sakrahjis, lihds ar sawu seewu ne warreja schkirtees no tash lahdes, fur ta nauda bij eefschâ. Eaudis gan luhdsin luhdse, lai pamettoht pohsta lahdi, un jel nahkoht ahra; gan pats meitas wihrs rohkas pa lohgu sneedse eefschâ, gribbedams tohs isglahbt; bet wifs welti! Abbi ar ween puhlejahs, lahdi glahbt, kamehr kroggs sakritte, un tee tur eefschâ palikke. — Kad kroggs pa wissam bija nodedsis, tad atradde lahdi no weetas nowilktu un wihru wirs tash, bet seewu lihdsâs pee semmes gullischju; abbi bij sadegguschi. Ak tawu kahribu us mantahm! — Krahjeet sew labbak' mantas debbesis, ko kohdi un ugguns ne tehre, un pehz kurrahm sagli ne roh; jo fur juhfu manta irr, tur arri juhfu firds buhs. — (Luhf. 12, 33. 34.) D. Et — m.

Wahrdi, dwehselem par atspirgchanu.

No kristigas behnu audsinaschanas.

Us augschu, ne us semm'! —

Zelms sawus sarrus dsenn. Juhz, wezzaki, esseet tas zelms, juhfu behnini irr tee sarri. Ak nedsenneet tohs us elli, bet us debbesim; us Deewu, ne us pasauli. Dr. Lutters sakka: "Eles drihsak' newarr nopelnih, ne kâ ar sa,,weem pascheem behrneem. Wezzaki arr' siktaka darba newarr darriht, ne kâ,,kad sawus behnus palaisch, winneem leek lahdeht, swehreh, mahza beskauni,,gus wahrduz un singes, un leek pehz pascha prahta dsihwoht. Daschi wez,,zaki paschi tohs skubbina ar neleetigu gresnoschanu un lepnibu us pasauli, ka,,tee pasaulei ween labbi patikt, un palikt, augsti un baggati. Kristigai draudsei,,arridsan leelaka skahde newarr notikt, ne kâ no siktas behnu audsinaschanas.,,Kad nu tahdai draudsei atkal gribb palihdseht, tad pateesi pee behrneem ja

„eesahf.“ *Alf, kà leeka mihlestita apinahna wezzaku prahtu, ka tee par sawu behrnu meesu wairak gahda, ne kà par dwehfeli! Laikam tapeh, ka ta meesa no winneem, bet ta dwehfele no Deewa. Jkkatris mihto wairak to leetu, kas pafcham peederr, ne kà to sweschu, ja fchi arridsair buhtu dahrgaka, ne kà ta. To meesu tee kohpj, tai dwehfelei jamirft baddà; to meesu tee apgehrbj, bet kas dohma us to dwehfeles-gresnibu, Jesu? To meesu tee schkhihti, bet ka ta dwehfele ar grehkeem irr apgahnita, par to naw ne kahdas behdas; to wahju meesu tee kohpj, ta nabbaga dwehfele teek aismirfta. Kad behrns laizigi mirft, tad isseij tuhkstofchas affaras, bet kad winsch garrigà nahwè eefsch grehkeem nomirft, tad par to labpraht ne nopuhfchahs. Juchs wezzaki, tà negahda par saweem behneem, kad tikkai to meesu ween kohpj, un to dwehfeli aismirft. Jums juhfu behrni kà dahrga manta ja-ussfatta, ko jums Deews glabbah irr pawehlejis, ka tohs tas wels, ta pafaulu un ta meesa nenofohg nedf nokauj. Deews no jums pehdigà nahwes-stundà un pastarà deenà par teem bahrgu atbildeschanu praffihs. Ko juchs dohmajeet, no ka zitta ta breefniiga kaukschana nahks, kas tur kleege: *Alf swehtas irr tahs meefas, kas newa behrnus neffufchas, un tahs fruchtis, kas newa sihdijufchas!?* Pateefi, no teem wezzakeem, ka tee sawus behrnus naw pee Deewa weddusch, kas winneem tohs taf bija dewis, lai paglabba. *Eaulibas-kahrta behdu-kahrta, ja behrnus labbi ne-usaudsina. Woi juchs nesinnat, ko tas gudrs Salamans falka: Kas sawu rihksti taupa, tas eenihst sawu dehtu, bet kas winnu mihle, tas pahrmahza to drihs. (Salk. w. 13, 24.) Mahzi tam puifcham sawu zektu, tad winsch, ir wezs tappis, no ta ne-attahpfees. Blehnas lih p eefsch ta puifcha firdi, bet ta rihkste tahs pahrmahzifchanas dsenn to tahlu no winna. (Salk. w. 22, 6. 15.) Ne at-rauj to pahrmahzifchanu no ta puifcha; ja tu winnu ar rihkstem schautifi, tad winsch par to ne nomirs. Tu schautifi winnu ar rihkstem, un isglahbfi winna dwehfeli no elles. (Salk. w. 23, 13. 14.) Sohdi pee sawa behrna to launu, un waddi winnu us wiffu labbu. Behrna firds irr kà mihksts waffs, fur tu warri eespeest, kahdu bildi ween gribbedams; af peeluhfo, ka tu ne to pafaulti, bet Jesu tur eespeedi! Tas irr labbi apstrah-dahs tihruns, fur tu warri eefehf, ko gribbedams. Labba fehkla nefs labbus auglus. Kas niknas sahles issehj, kà tas warr pfaut labbibu? Par wiffahm leetahm ne aismirfti rihkstes, tahs daschu wellu isdsenn no behrna firds. *Ardohd' Deewam atfal, ko tew Deews dewe. Tà darrija Anna, tà darri tu arridsan. (1. Sam. 1, 28.)***

3.

N o n e n o f e e d s i b a s f i h m e s.

Nenofeedfiba un pazeeschana.

Dshws weenà mahjà; jo masak wainas, jo pazeetigaks. Wisseem zilwe-keem tas tà kà irr eedsummis, ka tee to launu aprunnaschanu no fewis gribb nomasgahf; bet ne weens to ar seelaku warru nedarra, ne kà tee, kas wainas apsinnahs. Launa sinnama-firds irr weenumehr nemeeriga, plohsahs un trak-

fo; turpretti nenoseedsiba irr kluffa un lehnprahtiga. Tas naw brisnum! Wahji zilweki irr wahrigaki, ne kà wesseli, un teem tikkai masa aisskahrshana darra sahpes; noffummusi sinnama-firds tikkai no aisskahrshanas sajuht sahpes. Behrus smeij, kad tas no tehwa tohp schaufts un wainas ne-apsinnahs; jo tad tahs rihtstes ne-usnemm par dufmibu, bet par smeeklu; bet kad tas wainu irr padarrijis, tad tas raud. Nenoseedsiba smeij, kad ta tohp apkaitinata, bet launa sinnama-firds raud no dufmibas un bahrsibas. Ja skaidrs uhdens irr traukâ, tad tas paleek skaidrs, lai to ir kustina un kratta; bet kad dibbinâ irr raugs, tad tuhlin paleek neskaidrs, kad to tikkai druszin pakustina. Ja tewim skaidra firds, tad tew ne kahda apkaitinashana ne-apbehdinahs, un lai ta arridsan, ne sinn, jif leela buhtu. Nepazeeshana irr mastizzibas sihme; nenoseedsiba darra augstfirdigu. Nenoseedsigs fakka drohschi lihds ar Kristu: Kas juh fu starpâ mannim jeb kahdu grehtu warr parahdiht? (Joh. 8, 46.) Manna skaidra sinnama-firds manni atswabbina; lai mann' wissa pasauale pasuddina, fo es par to behdaju? Tu fakki: ja, manna labba flawa zaur daschu niknu mehli skreen! — Kas tad wairak? Wissa pasauale tewi apfuhds, tawa sinnama-firds tewi aissbildina. Apzeetini sawu peeri prett wissahm nizzinaschanahm to aprunnataju. Ja tawa sinnama-firds nekohsch, pateesi tad to melkutu mutte tewi nenokaus. Mellu sohbs nodillis sohbs; pehz tas pats no sewis iskriht. Woi tu zaur to paleez siktaks, kad pasauale no tewis launu runna? Woi tu tad tas pirmois, fo pasauale aprunna? Woi tawam Jesum ta patte nelaimo nebij jau preeksch tewis? Jeb woi tu labbaks effi, ne kà winsch? Woi pasauale pee tewis to warr teikt, kas labs irr, ka wiinna patti irr launa? Woi tu gan zittu fo warri isdohmakt, zaur fo taws aprunnatais wairak warretu tikt mohzihst, ne kà scho, ka tu us wiinna aprunnaschanu neklauffi, bet to nizzini? Woi tu ar scho winnu nespeed', ka winnam sawu nahwes-sahlu leelakais mehrt pascham naw jadserr? Ak, eedohmajees sawa Pestitaja preezigus wahrdu: Sweh-tigi juhs buhseet, ja zilweki juhs mannis pehz lammahs un apbehdinahs, un wissu launu no jums runnahs, melloedami. Effeet lihgfimi un drohschi, jo juhfu alga irr leela debbefis; jo tã tee eenihdejufchi tohs praweeschus, kas preeksch jums bijufchi. (Mat. 6, 11. 12.) Nepazeeshana irr tikkai taws wiltigs nodewejs un ispaudejs, un parahda, ka tu effi wainigs. Es sinnu, ka neweens ne no zitta ka tohp apkaitinahs, kã weenigi no pascha firds. Tapehz es par to nebehdaju, kad man kahds launu darra, un par to jo wairak, sinnadams, ka nepazeeshana mannas behdas nedarra masakas, bet tahs pawairo.

P. — p.

Tahs silluma sahles, fo sawz "Indigo."

Juhs gan wissi itt labbi pasihseet tahs silluma sahles, fo katra bohdi warr dabbuht, un ar fo labbi prohteet pehrweht tik labbi willainu, kã aeri linnu dsihu; bet to laikam wissi wehl ne sinnaseet, no ka un kur to sataisa. — Daschs dohmahs: "Zihri isfkatahs kã druppans, mihtsts afmintinsch, laikam to isroht no semmes. Ne trahpiji wis, draugs! schè tew labbaka sinna! — Aust-Indijâ (Asias deenas-widdus dalkâ), Aprikâ un Widdus-Amerikâ aug. krahms jeb dehst,

fo fauz Indigo-dehstu un fo tur tàpatt, fà pee mums labbiba, us leeleeem tihru-meem audsina; un no fchi dehsta istaifa to pehrwi. Aug trihs lihds tscherr pehdas augstumâ, lappas gan drihs isfkattahs fà muhsu pihladscheem, ar eefarkanzem seedu tschenkureem, no kurreem pehz eemettahs appalainas pahfstinas. Tam waijaga taukas un weeglas, bet ne faufas semmes. Stiprs wehisch tam dara fahdi. Kad fehjams laifs, tad istaifa bedrites, pahre tukku dsikas, un labbu pehdu tah, weenu no ohtras. Katrà bedrité nu leek lihds desmit fehklas graudinus. Pehz aston neddetahm jau dehsts fahf seedeht, bet pirms seedi isplaukst, waijaga tohs nogreest, un tà ar ween pehz desmit neddetahm. — Pehz diweem gaddeem atkal no jauna jafehj. — Lappas un fahrtus nu fakrauj leelôs traufôs, usleij uhdeni un tad apstohg ar galdeem un afmineem. — Tà nu eefahf ruçgt, un uhdens paleef dukains un falgans, tad eelaisch zittâ traufâ, fur ta pehrwe, fà duhni, friht dibbenâ. Kad labbi nostahjees, nolaisch uhdeni, un eeleef to pehrwi linnu maifôs, lai wifs uhdens notekk. Pehdigi eeksch kohka lahдитеhm leef schuhf pakrehpi, un kad faufs, tad, gabbalôs fagreestu, eekrauj kastês un aissuhfa us zittahm semmehm. — Tâhs labbakas silluma sahles irr tahs, kas nedf lohti zetas, nedf pahrdauds mihtstas, jauki sillas, un, us uhdeni listas, ne fihkt, un kad us naggu bersch, drufzin spulgo, itt fà kappars. — Tâhs pirmas silluma sahles Ollenderi preeksch 300 gaddeem atwedde no Aust-Indijes; tapehz tahs arri eefauf-tas par Indigo.

D. Et—m.

Sinna, jif naudas 10. August-mehn. deenâ 1838 eeksch Nihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Sudr. nauda. Rb. Kr.	Par	Maksaja:	Sudr. nauda. Rb. Kr.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinaus smaggu	1 70	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 10	—	tabaka	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	3 —	—	fweesta	2 40
—	ausu	— 60	—	dselses	— 75
—	siranu	1 50	—	linnu, frohna	— 2
—	rupju rudsu = miltu	1 50	—	brakka	1 80
—	bihdeletu rudsu = miltu	2 —	—	kannepu	— 85
—	bihdeletu kweeschu = miltu	3 30	—	schfihu appinu	3 —
—	meeschu = putrainu	1 50	—	neschfihu jeb prezzes appinu	1 80
—	eefala	1 10	—	muzzu filku, eglu muzzâ	8 —
—	linnu = sehklas	2 —	—	lasdu muzzâ	8 25
—	kannepu = sehklas	1 25	—	smalkas sahls	4 30
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas sahls	4 50
darrotu weherschu gallu, pa pohdu		1 —	—	wahiti brandwihna, puffdegga	8 —
			—	diwdegga	10 —

Weenu sudraba rubli warreja dabuhf par 354½ kapeifeem warra naudas.

Lihds 10. August pee Nihges irr atnahfufchi 1056 fuggi un aibraufufchi 897.

Brihw briffeht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napier sky.